

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економічної теорії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи,

проф. Гаврилюк С. В. _____

16 жовтня 2013 р.

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки

бакалаврів

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

0306 – Менеджмент і адміністрування

(шифр і назва галузі)

напряму підготовки

6.030601 – Менеджмент

(шифр і назва напряму підготовки)

**Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія організації» для студентів 3 курсу
напряму підготовки «Менеджмент»**

”20” серпня 2013 р. - 20 с.

Розробники:

к.е.н., ст. викладач кафедри економічної теорії _____ **Бобох Н.М.**

Рецензент:

д.е.н., проф., завідувач кафедри економічної теорії _____ **Стрішенець О.М.**

**Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
економічної теорії**

протокол № 1 від 29 серпня 2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (**Стрішенець О.М.**)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
інституту економіки та менеджменту**

протокол № 1 від 4 вересня 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту _____ (**Бегун С.І.**)
(підпис) (прізвище, ініціали)

**Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № 2 від 16 жовтня 2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Теорія організації” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму підготовки «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості функціонування соціальних організацій у їхньому взаємозв’язку із зовнішнім середовищем.

Міждисциплінарні зв’язки: курс “Теорія організації” вивчається у комплексі з вивченням таких дисциплін, як менеджмент, стратегічний менеджмент, менеджмент персоналу і т.д.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Загальна теорія організації.
2. Створення ефективної організації.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 2	Шифр і назва галузі знань - 0306 - Менеджмент і адміністрування	нормативна
Модулів - 3	Спеціальність - 6.030601 Менеджмент	Рік підготовки – 3
Змістових модулів – 2		Семестр – 5
ІНДЗ: є		Лекції - 18 год.
Загальна кількість годин - 72		Практичні (семінари) – 18 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр	Лабораторні ----- год.
Аудиторних - 2		Самостійна робота - 19 год.
самостійної роботи - 1		Індивідуальна робота - 17 год.
індивідуальної роботи - 1		Форма контролю: <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія організації” є формування у студентів уявлення про ефективну організацію, фактори її внутрішнього та зовнішнього середовища, життєвий цикл організації, типи організаційних структур та їх особливості, специфіку управління організацією та оцінювання ефективності діяльності організацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Теорія організації” є:

- володіти категоріальним апаратом та методологією дослідження;
- знати основні принципи та закони діяльності організацій;
- ознайомитись із системою факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на ефективність діяльності організації;
- ознайомитися із сучасними методами управління організацією;
- визначити особливості основних етапів розвитку організації;
- ознайомитися із специфікою функціонування різних типів організаційних структур;
- володіти методами оцінки ефективності діяльності організацій.
- навчити практично застосовувати здобуті знання, приймати оптимальні управлінські рішення для забезпечення сталого розвитку організації;
- отримати практичні навички організаційного проектування.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

знати :

- поняття та види організаційних структур;
- фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на ефективність функціонування організації;
- класифікацію організацій;
- закони і принципи організації;
- етапи життєвого циклу організації;
- комунікації в організації;
- методи управління організаціями;

вміти :

- аналізувати життєвий цикл організації, принципи і закони її функціонування;
- використовувати сучасні методи управління організаційними структурами;
- аналізувати організаційну культуру;
- користуватися інформаційними технологіями, які використовуються в організації;
- застосовувати методи оцінки ефективності управління організацією.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія організації

Тема 1. Теорія організації як наука

Теорія організації як наука: об'єкт, предмет та завдання. Місце теорії організації в системі наукових знань. Методи теорії організації. Функції теорії організації.

Еволюція поглядів на організацію. Розвиток поглядів на організацію як систему (відкриту або закриту). Розвиток поглядів на природу організації в напрямі від раціонального до соціального. Основоположні ідеї теорії організації. Основні наукові школи. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації. Принципи організації А. Файоля. Бюрократія М. Вебера. Е. Мейо і хоторнський експеримент. Барнард і цілеспрямовані організації. Д. Макгрегор і теорія Х-У. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію. Дж. Марч, Г. Саймон і модель «смітника».

Сучасна теорія організації. Ситуативний підхід до організацій. Екологічний підхід. Підхід організаційного навчання. Моделі теорії організації. Класична модель. Бюрократична модель. Неокласична модель. Інституційна модель. Системна модель.

Тема 2. Загальна характеристика організації

Підходи до визначення організації як універсальної категорії. Організація як процес. Організація як явище. Основні ознаки соціальних організацій. Загальні властивості організації.

Принципи функціонування організацій. Загальні принципи організації та їх характеристика. Принцип зворотного зв'язку. Принцип відповідності цілей і ресурсів. Принцип змагальності (конкуренції). Принцип відповідності ефективності виробництва та економічності. Принцип ритмічності. Принцип синхронізації. Принцип відповідності розпорядництва та підпорядкування. Принцип оптимального поєднання централізації та децентралізації виробництва й управління. Принцип прямого зв'язку. Часткові та ситуативні принципи організації.

Система законів організації. Загальні закони організації. Закон синергії. Закон самозбереження. Закон розвитку. Закон врахування потреб системи. Часткові закони організації. Специфічні закони організації. Закон впорядкованості. Закон інформованості. Закон єдності аналізу і синтезу. Закон пропорційності і композиції. Закон диференціації і універсалізації функцій. Закон своєрідності. Закон соціальної гармонії. Закон оптимального завантаження. Закон ефективного сприйняття і запам'ятовування інформації. Закон дохідливості інформації.

Тема 3. Організація як система

Організація як відкрита система: основні ознаки. Життєвий цикл організації та його стадії. Соціальна організація: суть, основні компоненти та

рівні.

Внутрішнє середовище організаційної системи та його складові (структура, цілі, завдання, технологія, персонал, організаційна культура).

Зовнішнє середовище організації та його основні чинники. Чинники прямої дії (мікросередовище організації). Чинники непрямой дії (макросередовище організації). Характеристики зовнішнього середовища організації (взаємопов'язаність, складність, рухливість, невизначеність).

Класифікація організацій. Формальні і неформальні організації. Громадські і господарські організації.

Тема 4. Організація як процес

Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація. Принципи статичного та динамічного стану організації. Принцип пріоритету мети. Принцип пріоритету функцій над структурою. Принцип пріоритету суб'єкта управління над об'єктом. Принцип пріоритету структур над функціями. Принцип пріоритету об'єкта управління над суб'єктом. Принцип пріоритету персоналу. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій.

Організація як система процесів. Первинні, вторинні та управлінські процеси.

Тема 5. Теоретичні засади організації як об'єкта управління

Організація і управління. Управління організацією. Види управлінської діяльності. Стратегічне управління. Фінансовий менеджмент. Організаційна логістика. Проектний менеджмент. Кадровий менеджмент. Ризик-менеджмент. Антикризове управління. Ситуаційне управління організацією. Система управління організацією. Управлінські рішення та методи їх прийняття (раціональний, інтуїтивний, адміністративний). Менеджер та його функції. Етапи процесу прийняття рішень. Адміністративно-управлінський апарат.

Координація в організації та її види. Неформальна непрограмована координація. Програмована безособова координація. Індивідуальна координація. Групова координація. Стилi управління. Авторитарний стиль управління. Ліберальний стиль управління. Проміжний стиль управління.

Змістовий модуль 2. Створення ефективної організації

Тема 1. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності

Структура організації та принципи її побудови. Структурний підхід до організації. Горизонтальний поділ праці. Вертикальний поділ праці. Функціональна департаменталізація. Територіальна департаменталізація. Виробнича департаменталізація. Проектна департаменталізація. Формальна та неформальна організаційна структура. Централізація і децентралізація в організаційному управлінні.

Основні типи організаційних структур управління. Механістичні

організаційні структури та їх особливості. Особливості застосування лінійних організаційних структур. Функціональні організаційні структури: переваги та недоліки. Лінійно-функціональні організаційні структури. Лінійно-штабна структура. Дивізіональна структура управління: переваги, недоліки і сфера застосування. Продуктова структура. Територіальна структурізація. Організаційна структура, орієнтована на споживача. Оргструктура на базі стратегічних одиниць бізнесу (СОБ).

Особливості органічних організаційних структур. Проектно-цільова структура: переваги, недоліки і сфера застосування. Матрична організаційна структура. Мережеві організаційні структури. Внутрішні мережі. Стабільні мережі. Динамічні мережі. Множинні організаційні структури (холдинги, конгломерати).

Тема 2. Організаційне проектування

Організаційне проектування: сутність, цілі та принципи. Універсальні погляди на проект організації. Бюрократична (механістична) модель організації та її основні ознаки. Органічна модель організації: характеристика та умови застосування.

Етапи організаційного проектування. Методи організаційного проектування (метод аналогій, експертний метод, метод структуризації цілей, метод організаційного моделювання).

Основні чинники впливу на організаційне проектування: стан зовнішнього середовища, технології діяльності в організації, стратегічний вибір керівництва організації щодо її цілей, поведінка працівників, розмір).

Коригування організаційних структур. Причини коригування організаційних структур: незадовільне функціонування підприємства, перевантаження вищого керівництва, відсутність орієнтації на перспективу, розбіжності з організаційних питань, зростання масштабу діяльності, об'єднання господарюючих суб'єктів, зміна технології управління, зовнішня економічна обстановка.

Оцінка ефективності організаційних проектів.

Тема 3. Комунікації в організаціях

Суть, значення та функції організаційних комунікацій. Види організаційних комунікацій. Напрями комунікацій (висхідний, нисхідний, горизонтальний).

Елементи комунікації (джерело, кодування, передача сигналу, канал, розшифровка-прийом, зворотній зв'язок, перешкоди і бар'єри, що порушують якість сигналу).

Типи організаційних комунікацій. Внутріособистісна комунікація. Міжособистісна комунікація. Комунікація в малій групі. Суспільна комунікація. Внутрішня оперативна комунікація. Зовнішня оперативна комунікація. Особистісна комунікація.

Моделі комунікацій. Комунікація як дія. Комунікація як взаємодія.

Комунікація як процес.

Ефективність комунікацій. Мережі комунікацій та їх властивості.

Тема 4. Організаційна культура

Суть та значення організаційної культури. Об'єктивні форми прояву організаційної культури. Суб'єктивні форми прояву організаційної культури.

Класифікація організаційної культури. Домінуюча організаційна культура. Субкультура організації. Контркультура організації. Сильна культура. Слабка культура.

Функції організаційної культури. Охоронна функція. Інтегруюча функція. Регулююча функція. Адаптивна функція. Освітня та розвиваюча функція. Функція управління якістю. Орієнтуюча функція. Мотиваційна функція. Функція формування іміджу організації. Функція орієнтації на споживача. Функція регулювання партнерських відносин. Функція пристосування економічної організації до потреб суспільства.

Властивості організаційної культури: загальність, переважання неформальності, стійкість, багаторівневність, багатогранність, багатоаспектність.

Основні ознаки організаційної культури. Формування організаційної культури. Способи передачі організаційної культури: інформація, традиції, мова, символи.

Фактори впливу на зміну організаційної культури: організаційна криза, зміна керівництва, стадії життєвого циклу організації, її вік, розмір, рівень культури, наявність субкультур.

Тема 5. Інформаційно-аналітичні технології в організації

Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Управлінська інформація та її характеристики (обсяг інформації, достовірність інформації, цінність інформації, насиченість інформації, відкритість інформації). Ранжування інтересу керівника до ділової інформації.

Інформаційна система організації. Еволюція інформаційних технологій. Сучасні інформаційні технології в організації.

Тема 6. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти

Поняття ефективності діяльності організації. Чинники ефективності організації: загальносистемні чинники, зовнішні чинники, чинники управління розвитком організації. Критичні чинники впливу на ефективність організації: організаційна культура, наявність організаційного механізму, обмеження інвестиційних ресурсів, вимоги зовнішнього середовища, забезпеченість організаційними ресурсами, програма розвитку організації.

Критерії організаційної ефективності (економічність, дієвість, оперативність, упорядкованість організаційної діяльності, економічність) та

види ефектів (економічний ефект, соціальний ефект, організаційний ефект).

Оцінювання ефективності діяльності організації. Оцінювання ефективності організаційних систем.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Загальна теорія організації							
Тема 1. Теорія організації як наука	9	2	2	-	2	3	-
Тема 2. Загальна характеристика організації	5	2	2	-	1	-	-
Тема 3. Організація як система	8	2	1	-	2	3	-
Тема 4. Організація як процес	5	2	1	-	2	-	-
Тема 5. Теоретичні засади організації як об'єкта управління	8	2	2	-	2	2	-
Разом за змістовим модулем 1	35	10	8		9	8	-
Змістовий модуль 2. Створення ефективної організації							
Тема 6. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	16	2	2	-	2	4	-
Тема 7. Організаційне проектування	7	2	2	-	1	2	-
Тема 8. Комунікації в організаціях	4	-	2	-	2	-	-
Тема 9. Організаційна культура	7	2	2	-	1	2	-
Тема 10. Інформаційно-аналітичні технології в організації	5	1	1	-	1	2	-
Тема 11. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти	4	1	1	-	1	1	-
Разом за змістовим модулем 2	37	8	10	-	8	11	-
Усього годин	72	18	18	-	17	19	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Теорія організації як наука</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія організації як наука: об'єкт, предмет та завдання. 2. Місце теорії організації в системі наукових знань. 3. Методи та функції теорії організації. 4. Еволюція поглядів на організацію. 5. Основоположні ідеї теорії організації. Основні наукові школи. <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації. 5.2. Принципи організації А. Файоля. 5.3. Бюрократія М. Вебера. 5.4. Е. Мейо і хоторнський експеримент. 5.5. Барнард і цілеспрямовані організації. 5.6. Д. Макгрегор і теорія Х-У. 5.7. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію. 5.8. Дж. Марч, Г. Саймон і модель «смітника». 	2
2	<p>Загальна характеристика організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до визначення організації як універсальної категорії. 2. Загальні властивості організації. 3. Принципи функціонування організацій. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Загальні принципи. 3.2. Часткові і ситуативні принципи організації. 4. Система законів організації: <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Загальні закони: <ol style="list-style-type: none"> 4.1.1. Особливості дії закону синергії. 4.1.2. Закон самозбереження і закон врахування потреб системи. 4.2. Часткові закони. 4.3. Специфічні закони організації. 	2
3	<p>Організація як система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація як відкрита система: основні ознаки. 2. Життєвий цикл організації та його стадії. 3. Соціальна організація: суть, основні компоненти та рівні. 4. Внутрішнє середовище організаційної системи та його складові. 5. Зовнішнє середовище організації та його основні чинники. 6. Характеристики зовнішнього середовища організації. 7. Класифікація організацій. <p>Організація як процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація 2. Принципи статичного та динамічного стану організації 3. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій 4. Організація як система процесів 	2
4	<p>Теоретичні засади організації як об'єкта управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація і управління. Види управлінської діяльності. 2. Система управління організацією. 3. Управлінські рішення та методи їх прийняття. 	2

	4. Координація в організації та її види.	
5	<p>Структура організації як чинник забезпечення її ефективності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура організації та принципи її побудови. 2. Структурний підхід до організації. 3. Формальна та неформальна організаційна структура. 4. Централізація і децентралізація в організаційному управлінні. 5. Основні типи організаційних структур управління. <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Лінійна та функціональна організаційні структури: схеми, переваги, недоліки та умови застосування. 5.2. Лінійно-функціональна та лінійно-штабна організаційні структури: схеми, переваги, недоліки та умови застосування. 5.3. Дивізіональні структури: <ul style="list-style-type: none"> - продуктова спеціалізація; - територіальна спеціалізація; - структура, орієнтована на споживача. 5.4. Основні відмінності між лінійно-функціональними та дивізіональними організаційними структурами. 5.5. Проектно-цільова структура: схема, переваги, недоліки та умови застосування. 5.6. Матрична організаційна структура. 5.7. Мережеві організаційні структури: сутність та види. 5.8. Множинні організаційні структури: холдинги і конгломерати. 	2
6	<p>Організаційне проектування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційне проектування: сутність, цілі та принципи. 2. Універсальні погляди на проект організації: механістичний та органічний. 3. Етапи організаційного проектування. 4. Методи організаційного проектування. 5. Основні чинники впливу на організаційне проектування. 6. Коригування організаційних структур. 7. Оцінка ефективності організаційних проектів. 	2
7	<p>Організаційні комунікації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть, значення та функції організаційних комунікацій. 2. Напрями комунікацій. 3. Елементи комунікацій. 4. Типи організаційних комунікацій. Моделі комунікацій. 5. Ефективність комунікацій. 6. Мережі комунікацій та їх властивості. 	2
8	<p>Організаційна культура</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть та значення організаційної культури. Форми прояву організаційної культури. 2. Класифікація організаційної культури. 3. Функції організаційної культури. 4. Властивості організаційної культури. 5. Формування організаційної культури. Способи передачі організаційної культури. 6. Зміна організаційної культури. 	2
9	<p>Інформаційно-аналітичні технології в організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. 2. Управлінська інформація 3. Технології інформаційної діяльності в організації 	

	<p>4. Інформаційна система організації</p> <p>5. Сучасні інформаційні технології організаційної культури</p> <p>Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти</p> <p>1. Поняття ефективності діяльності організації</p> <p>2. Чинники ефективності організації</p> <p>3. Критерії організаційної ефективності та види ефектів</p> <p>4. Оцінювання ефективності діяльності організації</p> <p>5. Оцінювання ефективності організаційних систем</p>	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Теорія організації як наука</p> <p>1. Основні моделі теорії організації.</p> <p>2. Сучасні напрямки теоретичних розробок з теорії організації.</p> <p>3. Вклад вітчизняних вчених в розвиток теорії організації.</p>	2
2	<p>Організація як система</p> <p>1. Місія, цілі і завдання організації як елементи її внутрішнього середовища.</p> <p>2. Еволюція соціальних організацій.</p> <p>3. Матриця SWOT-аналізу для визначення ринкових можливостей та загроз, сильних та слабких сторін організації.</p>	2
3	<p>Теоретичні засади організації як об'єкта управління</p> <p>1. Основні стилі управління (авторитарний, ліберальний, проміжний).</p> <p>2. Сутність та основні принципи делегування повноважень.</p>	2
4	<p>Структура організації як чинник забезпечення її ефективності</p> <p>1. Найбільш використовувані організаційні структури на ринку <i>Обрати певний ринковий сегмент (наприклад, виробництво молокопродуктів чи надання телекомунікаційних послуг) і проаналізувати, чому той чи інший вид організаційної структури є ефективним на даному сегменті. Навести приклад фірм, які діють в Україні, використовуючи аналізований вид організаційної структури.</i></p> <p>2. Віртуальні корпорації: відмінні риси та принципи створення.</p> <p>3. Інтелектуальна організація і ключові умови її діяльності.</p>	4
5	<p>Організаційне проектування</p> <p>1. Реорганізація: етапи та методи проведення. Ефективність організаційних змін.</p> <p>2. Перспективні напрями розвитку організацій, головні властивості організацій майбутнього.</p>	2
6	<p>Організаційна культура</p> <p>1. Види організаційної культури за ставленням до жінок.</p> <p>2. Проаналізувати на прикладі конкретної організації основні форми вияву організаційної культури (наприклад «Приватбанк» чи «Альфа-банк»).</p>	2

7	Інформаційно-аналітичні технології в організації 1. Класифікація нарад за змістом рішень: пов'язані з розробкою, підготовкою, прийняттям рішень; організацією їх виконання; контролем їх виконання; для підбиття підсумків та оцінювання виконаної роботи; з метою обміну інформацією. 2. Фактори, що підвищують ефективність проведення нарад. 3. Підготовка, організація, правила проведення нарад, засідань, зборів.	2
8	Критерії ефективності діяльності організації 1. Шляхи досягнення організаційної ефективності.	1
	Разом	19

7. Індивідуальні завдання

Загальні вимоги до виконання:

- індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький характер;
- тип індивідуального завдання – реферат;
- виконується ІНДЗ з додержанням всіх технічних вимог до письмових робіт. Текст має бути надрукований на принтері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, нижнє, верхнє – 20 мм, праве – 15 мм. За обсягом ІНДЗ має складати 15-20 сторінок. ІНДЗ починається з титульного аркуша, за ним розміщують послідовно: зміст ІНДЗ, основний текст (з підзаголовками відповідно до змісту роботи), список використаних джерел (не менше 15), посилання на джерело інформації - обов'язкове;
- оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання:

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо повно висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	7-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	4-6
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-3

ТЕМАТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

- Основні положення теорії людських відносин.
- Вклад вітчизняних вчених в розробку теорії організації.
- Основні ідеї і положення тектології А. Богданова.
- Сучасні напрями теоретичних розробок в області організації і управління.

5. Принципи, закономірності та закони організації.
6. Еволюція форм організацій від античної до постіндустріальної епохи.
7. Особливості впливу зовнішнього середовища на діяльність організацій.
8. Організаційні відносини, їх типологія і схеми.
9. Матриця SWOT-аналізу для визначення ринкових можливостей та загроз, сильних та слабких сторін організації.
10. Особливості PEST-аналізу та SNN-підхід до аналізу внутрішніх ресурсів (сильна, нейтральна, слабка позиції).
11. Суть та особливості функціонування некомерційних організацій.
12. Місія і цілі організації.
13. Статичні та динамічні організації.
14. Самоорганізація і самоуправління.
15. Управлінські рішення та методи їх прийняття.
16. Мережеві організації: сутність та види.
17. Віртуальні корпорації: відмінні риси та принципи створення.
18. Інтелектуальна організація і ключові умови її діяльності.
19. Множинні організаційні структури: холдинги і конгломерати.
20. Адаптивні організаційні структури: програмно-цільова, матрична, мережева.
21. Модель охопту контролем та її застосування.
22. Проектування і формування організаційної структури.
23. Етапи організаційного проектування.
24. Перспективні напрями розвитку організацій, основні властивості організацій майбутнього.
25. Організаційні комунікації та їх значення.
26. Фактори, які впливають на ефективність організаційних комунікацій.
27. Напрями підвищення ефективності комунікацій в організаціях.
28. Значення організаційної культури для ефективного функціонування організації.
29. Формування організаційної культури в організації та причини її зміни.
30. Форми прояву організаційної культури в організації.
31. Види організаційної культури за ставленням до жінок.
32. Імідж організації.
33. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
34. Міжгрупова поведінка в організаціях.
35. Конфлікти в організаціях та методи їх вирішення.
36. Використання інтернету як інструменту інформаційних технологій та його вплив на ефективність функціонування організацій.
37. Критерії ефективності діяльності організації.

8. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (лекція);
- репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних вправ та форм самоконтролю);
- дослідницький метод – використовується при виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, коли навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.
- ділова гра.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є екзамен.

Питання для підсумового контролю:

1. Теорія організації як наука: об'єкт, предмет та завдання.
2. Методи та функції теорії організації.
3. Еволюція поглядів на організацію.
4. Основоположні ідеї теорії організації. Основні наукові школи.
5. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації.
6. Принципи організації А. Файоля.
7. Бюрократія М. Вебера.
8. Е. Мейо і хоторнський експеримент.
9. Д. Макгрегор і теорія Х-У.
10. Основні моделі теорії організації.
11. Сучасні напрямки теоретичних розробок з теорії організації.
12. Вклад вітчизняних вчених в розвиток теорії організації.
13. Підходи до визначення організації як універсальної категорії.
14. Загальні властивості організації.
15. Загальні принципи функціонування організацій.
16. Часткові та ситуативні принципи функціонування організацій.
17. Загальні закони організаційних систем.
18. Особливості дії закону синергії.
19. Закон самозбереження і закон врахування потреб системи.
20. Часткові і специфічні закони організації.
21. Організація як відкрита система: основні ознаки.
22. Життєвий цикл організації та його стадії.
23. Соціальна організація: суть, основні компоненти та рівні.
24. Еволюція соціальних організацій.
25. Внутрішнє середовище організаційної системи та його складові.

26. Місія, цілі і завдання організації.
27. Зовнішнє середовище організації та його основні чинники.
28. Характеристики зовнішнього середовища організації.
29. Матриця SWOT-аналізу для визначення ринкових можливостей та загроз, сильних та слабких сторін організації.
30. Класифікація організацій.
31. Формальні та неформальні організації.
32. Громадські та господарські організації: суть, види та основні відмінності.
33. Організаційно-правові форми господарських організацій: акціонерне товариство, партнерство, індивідуальне підприємство.
34. Організаційні об'єднання: холдинг, трест, консорціум.
35. Організаційні об'єднання: картель, синдикат, фінансово-промислова група та ін.
36. Статика та динаміка організаційних систем.
37. Принципи статичного та динамічного стану організації.
38. Організація як система процесів.
39. Організація як об'єкт управління. Види управлінської діяльності.
40. Система управління організацією.
41. Управлінські рішення: суть, види, способи розробки і прийняття.
42. Поняття та механізм здійснення координації в організаціях. Основні види координації.
43. Структура організації та принципи її побудови.
44. Структурний підхід до організації.
45. Формальна та неформальна організаційна структура.
46. Горизонтальний і вертикальний поділ праці в організації.
47. Централізація і децентралізація в управлінні організаціями.
48. Механістичні і органічні організаційні структури: основні відмінності.
49. Лінійна структура управління: схема, переваги, недоліки та умови застосування.
50. Функціональна структура управління: схема, переваги, недоліки та умови застосування.
51. Лінійно-функціональна та лінійно-штабна організаційні структури: схеми, переваги, недоліки та умови застосування.
52. Дивізійна структура управління.
53. Проектно-цільова організаційна структура: схема, переваги, недоліки та умови застосування.
54. Матричні організаційні структури.
55. Мережеві організації: сутність та види.
56. Віртуальні корпорації: відмінні риси та принципи створення.
57. Інтелектуальна організація і ключові умови її діяльності.
58. Множинні організаційні структури: холдинги і конгломерати.
59. Бюрократичні системи та їх характеристика.
60. Організаційне проектування: сутність, цілі та принципи.

61. Універсальні погляди на проект організації: механістичний та органічний.
62. Етапи організаційного проектування.
63. Методи організаційного проектування.
64. Основні чинники впливу на організаційне проектування.
65. Коригування організаційних структур.
66. Оцінка ефективності організаційних проектів.
67. Реорганізація: етапи та методи проведення. Ефективність організаційних змін.
68. Перспективні напрями розвитку організацій, головні властивості організацій майбутнього.
69. Суть та значення організаційних комунікацій.
70. Напрями комунікацій.
71. Елементи комунікацій.
72. Типи організаційних комунікацій. Моделі комунікацій.
73. Ефективність комунікацій. Мережі комунікацій та їх властивості.
74. Суть та значення організаційної культури. Форми прояву організаційної культури.
75. Класифікація організаційної культури.
76. Функції організаційної культури.
77. Властивості організаційної культури.
78. Формування організаційної культури. Способи передачі організаційної культури.
79. Зміна організаційної культури.
80. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності.
81. Управлінська інформація та її характеристики.
82. Інформаційна система організації.
83. Еволюція інформаційних технологій.
84. Сучасні інформаційні технології в організації.
85. Поняття ефективності діяльності організації.
86. Чинники ефективності організації.
87. Критерії організаційної ефективності та види ефектів.
88. Оцінювання ефективності діяльності організації.
89. Оцінювання ефективності організаційних систем.
90. Шляхи досягнення організаційної ефективності.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

В процесі вивчення дисципліни “Теорія організації” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;
- розв’язування тестових завдань;
- ділові ігри;
- оцінювання виконання ІНДЗ.

11. Розподіл балів та критерії оцінювання

Шкала оцінювання академічних успіхів слухача – 100-бальна. Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 - 81	C	
67 -74	D	Задовільно
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незадовільно

Рейтингова оцінка за екзамен (за 100-бальною шкалою) визначається як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (27 балів);
- оцінки за індивідуальну роботу (13 балів);
- сумарної кількості балів, набраних за результатами екзамену (максимум 60 балів).

Модуль 1									Модуль 2 (ІНДЗ)	Модуль 3 (підсумкове оцінювання у формі письмового екзамену)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					13	60	100
12 балів				15 балів							
T1	T2	T3-T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10-11			
3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Основною формою поточного контролю студентів на практичних заняттях є опитування. Крім того, для поточного оцінювання використовується тестування.

12. Методичне забезпечення

1. Теорія організації: методичні вказівки до семінарських занять для студентів напряму підготовки «Менеджмент» / Н. М. Бобох. – Луцьк : Вид-во «Вежа», 2013. – 25 с.

2. Теорія організації: конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Менеджмент» / Н. М. Бобох. – Луцьк : Вид-во «Вежа», 2013. – 112 с.

3. Теорія організації: методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи / Н. М. Бобох. – Луцьк : Вид-во «Вежа», 2013. – 27 с.

13. Список джерел

1. Алиев В. Г. Теория организации : [учебник для вузов] / В. Г. Алиев. – [3-е изд.] – М.: Экономика, 2005. – 431 с.
2. Арутюнова Л. М. Теория организации : [учебное пособие] / Л. М. Арутюнова, Е. В. Пирогова. – Ульяновск : УлГТУ, 2007. – 110 с.
3. Афанасьев М. В. Основы менеджменту : [навч.-метод. посіб.] / М. В. Афанасьев, Л. Г. Шемаєва, В. С. Верлока; За ред. М. В. Афанасьєва. – Х., 2003. – 484 с.
4. Виханский О. С. Менеджмент: [Учебник] / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – [3-е изд.] – М.: Гардника, 1998. – 528 с.
5. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : [навч. посіб.] / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – [2-е вид. перероб. і доп.] – К.: КОНДОР, 2002. – 654 с.
6. Жуковська Л. Е. Теорія організацій : [навч. посіб.] / Л. Е. Жуковська, Є. Г. Борисевич, Є. М. Стрельчук. – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. – 148 с.
7. Иванова Т. Теория организации: [Краткий курс] / Т. Иванова, В. Приходько. – СПб.: Питер Принт, 2004. – 272 с.
8. Монастирський Г. Л. Теорія організації : [навч. посіб.] / Г. Л. Монастирський. – К.: Знання, 2008. – 319с.
9. Мильнер Б. З. Теория организации : [учебник] / Б. З. Мильнер. – [6-е изд, перераб.] – М.: ИНФРА-М, 2007. – 797 с.
10. Парахина В. Н. Теория организации : [учебное пособие] / В. Н. Парахина, Т. М. Федоренко. – [2-е изд.] – М.: КНОРУС, 2006. – 296 с.
11. Рогожин С. В. Теория организации : [Учебник] / С. В. Рогожин, Т. В. Рогожина. – М., 2004. – 319 с.
12. Саулин А. Д. Теория организации (структурный подход) / А. Д. Саулин. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 1999. – 104 с.
13. Смирнов Э. А. Основы теории организации : [Учеб. пособие для вузов] / Э. А. Смирнов. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 375 с.
14. Теория организации / Авт. В. Б. Акулов и др. – Петрозаводск: Изд-во ПетрГУ, 2003. – 383 с.
15. Теория организации / Латфуллин Г. Р., Райченко А. В. – СПб.: Питер, 2003. – 400 с.
16. Шеметов П.В. Теория организации: [Курс лекций] / П.В. Шеметов. – М.: Инфра-М, 2004. – 176 с.